

(Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης και Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών) και Σχολή Καλών Τεχνών με το Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών	
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΑ ΠΑΡΚΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΠΟΛΕΙΣ (Περιγραφή ή Τίτλος):	
ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΕΚΤΟΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ (Περιγραφή ή Τίτλος):	
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΚΑ:	Πλήθος
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ (Περιγραφή ή Τίτλος)	1
Βιομηχανική Περιοχή Φλώρινας	
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΠΑΡΚΑ (Περιγραφή ή Τίτλος)	0
ΆΛΛΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ (εκτός ΒΙ.ΠΕ. Και ΒΙΟ.ΠΑ.)	0
ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ:	Πλήθος
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ	1
Γενικό Νοσοκομείο Φλώρινας	
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ:	Πλήθος
ΚΛΙΝΕΣ ΣΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ - ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ (2015)	1.310
ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ - Βίγλας - Πισοδερίου	1

Πηγή: ΕΣΥΕ, Οι νομοί της Ελλάδος, Επεξεργασία ΑΝΚΟ-ΔιΑΠ

2.1.2 Βασικά χαρακτηριστικά Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας ανά τομέα ανάπτυξης

2.1.2.1. Βασικά χαρακτηριστικά Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας στον τομέα «Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής»

Η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας αποτελούσε, έως πρόσφατα, μια απομακρυσμένη και συνοριακή περιοχή, με κριτήρια την απόστασή της από τα μητροπολιτικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη), την προσβασιμότητά της μέσα από τις υφιστάμενες υποδομές, τη γεωγραφική της θέση, αλλά και τη θέση της ως προς τον «παραδοσιακό» αναπτυξιακό άξονα της χώρας. Αποτελεί ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της ότι γειτνιάζει με δύο όμορες χώρες που δε συμμετέχουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τα τελευταία χρόνια, η κατάσταση αυτή τείνει να ανατραπεί, κυρίως λόγω της συμβολής της Εγνατίας Οδού και των Κάθετων της Αξόνων, που επηρεάζουν τις

χρονοαποστάσεις των μετακινήσεων, το ημερήσιο σύστημα μετακινήσεων, τις χρήσεις γης και τις σχέσεις τόπου κατοικίας / τόπου εργασίας για τα αστικά κέντρα της Βόρειας Ελλάδας και της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, δημιουργώντας μια νέα γεωγραφία της ανάπτυξης. Τα συγκεκριμένα έργα δύνανται να συμβάλουν στην προώθηση της συνοχής υπό την προϋπόθεση ότι θα κινηθεί μια ολοκληρωμένη αναπτυξιακή διαδικασία και σε άλλους τομείς. Διαφορετικά, ενέχει ο κίνδυνος όξυνσης των περιφερειακών ανισοτήτων, ειδικά στους τομείς υγείας - πρόνοιας και εκπαίδευσης, με επίκεντρο την εξάρτηση από τη μητροπολιτική περιοχή της Θεσσαλονίκης.

Το υπόλοιπο οδικό δίκτυο της Περιφέρειας, αν και χαρακτηρίζεται ικανοποιητικό, χρήζει περαιτέρω ποιοτικής αναβάθμισης και συμπληρώσεων, προκειμένου να ανταποκριθεί στο νέο σύστημα μετακινήσεων που δημιουργούν τα μεγάλα οδικά έργα.

Η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας εξυπηρετείται σήμερα από δύο αεροδρόμια, της Καστοριάς (Αερολιμένας Αριστοτέλης) και της Κοζάνης (Αερολιμένας Φίλιππος), με δρομολόγια από και προς Αθήνα σε μη καθημερινή βάση. Ο ρόλος των δύο αεροδρομίων εκτιμάται ότι θα πρέπει να επανεξεταστεί στα πλαίσια της συνολικής οργάνωσης των αερομεταφορών σε εθνικό επίπεδο, υπό το πρίσμα των αναπτυξιακών δυνατοτήτων της περιοχής σε κρίσιμους τομείς (τουρισμός, πόλοι ανάπτυξης) και των αναδιατάξεων που έχει προκαλέσει η κατασκευή της Εγνατίας Οδού σε σχέση με τις χρονοαποστάσεις από και προς το αεροδρόμιο της Θεσσαλονίκης.

Η Περιφέρεια συνδέεται με το υφιστάμενο σιδηροδρομικό δίκτυο της χώρας με δευτερεύοντα σε σημασία κλάδο του εθνικού δικτύου (Θεσσαλονίκη - Φλώρινα, Θεσσαλονίκη - Κοζάνη), ο οποίος υπολειτουργεί. Επιβατικοί σιδηροδρομικοί σταθμοί υπάρχουν στους οικισμούς Κοζάνης, Πτολεμαΐδας, Φλώρινας, Αμυνταίου και Φιλώτα. Μετά την ολοκλήρωση των μεγάλων οδικών έργων θα πρέπει να εξεταστεί η επέκταση και αναβάθμιση του σιδηροδρομικού δικτύου της Περιφέρειας για την ανάπτυξη συνδυασμένων και πολυτροπικών μεταφορών και τη βελτίωση της προσπελασιμότητάς της, σύμφωνα και με τον ευρύτερο εθνικό σχεδιασμό. Ζητούμενο στο σχεδιασμό της Περιφέρειας είναι η αξιοποίηση της γεωγραφικής της θέσης με τη σύνδεση με Θεσσαλία (Καλαμπάκα) και την Αλβανία.

Το δίκτυο των ποδηλατοδρόμων δε θεωρείται ιδιαίτερα ανεπτυγμένο.²³

Το **φυσικό περιβάλλον** της Δυτικής Μακεδονίας χαρακτηρίζεται από πλούσια πανίδα και χλωρίδα και το μεγαλύτερο δυναμικό επιφανειακών υδάτων στη χώρα. Ο

²³ Ποδηλατόδρομοι υφίστανται στις εξής περιοχές: Κοζάνη - Άργιλος (3,48 χλμ.), Κοζάνη - Καρυδίτσα (3,24 χλμ.), Κοζάνη - Κουρί (0,99 χλμ.), Όρια Πτολεμαΐδας - Μποδοσάκειο Νοσοκομείο (2,30 χλμ.), Διασταύρωση Ε.Ο. Καστοριάς - Φλώρινας - Μαυροχώρι (2,93 χλμ.)

οικολογικός πλούτος της Περιφέρειας είναι χωρικά συγκεντρωμένος σε τρεις κύριες ζώνες: την οροσειρά της Πίνδου στο δυτικό άκρο, τον κεντρικό άξονα Πρέσπες - Βίτσι - Σινιάτικο και Βούρινος και τη ΝΔ λωρίδα Πιέρια - λίμνη Πολυφύτου. Στις προστατευόμενες περιοχές και στις περιοχές φυσικού κάλλους περιλαμβάνονται Δύο Εθνικοί Δρυμοί και Εννέα επιπλέον περιοχές που έχουν ενταχθεί στο Δίκτυο Natura 2000. Αναλυτικότερα, τα φυσικά διαθέσιμα της Περιφέρειας, ομαδοποιημένα στις κατηγορίες: δάση, βιότοποι, πεδιάδες, λίμνες, βοσκότοποι, νησιά, ορεινοί όγκοι και ποτάμια, παρουσιάζονται στον **Πίνακα 23** που ακολουθεί.

Πίνακας 23. Κύρια φυσικά διαθέσιμα Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας

Φυσικοί Πόροι-Κατηγορία	Περιγραφή-Μέγεθος		
	Όνομασία	Έκταση (στρ.)	Ημερομηνία Καταγραφής
Δάση ²⁴	Σκληροφυλλική βλάστηση	646.895	
	Μεταβατικές δασώδεις θαμνώδεις εκτάσεις	1.109.745	
	Μικτό δάσος	326.017	
	Δάσος κωνοφόρων	427.446	
	Δάσος πλατυφύλλων	1.601.914	
	Εκτάσεις με αραιή βλάστηση	312.062	
Βιότοποι ²⁵	Βάλλια Κίρνα (Corine)	19.314,80	4 ^{ος} /2011
	Βίγλα Πισοδερίου (Corine)	4.392,50	4 ^{ος} /2011
	Δυτικές Πλαγιές Όρους Βόιο (Corine)	204.274,70	4 ^{ος} /2011
	Εθνικός Δρυμός Πίνδου (Βάλλια Κάλντα) (Corine)	93.221,30	4 ^{ος} /2011
	Εθνικός Δρυμός Πρεσπών και κορυφές όρους Βαρνούς και όρους Μπούτσι (Corine)	435.304,20	4 ^{ος} /2011
	Καμβούνια Όρη (Corine)	35.570,50	4 ^{ος} /2011
	Κεντρικές κορυφές Όρους Σινιάτικο (Άσκιο) και περιοχή Βλάστης (Corine)	54.497,00	4 ^{ος} /2011
	Κοιλιάδα Μεσιανού Νερού και ψηλές κορυφές Όρους Βούρινος (Corine)	28.501,60	4 ^{ος} /2011
	Κορυφές Όρους Βίτσι (Βέρνο) (Corine)	40.699,00	4 ^{ος} /2011
	Λαδοπόταμος (Corine)	40.699,00	4 ^{ος} /2011
	Λίμνες Χεμαδίτης και Ζάζαρη (Corine)	47.505,00	4 ^{ος} /2011
	Λίμνη Καστοριάς (Ορεστιάδα) (Corine)	37.883,00	4 ^{ος} /2011
	Όρη Γράμμος και Βόιο (Corine)	787.967,30	4 ^{ος} /2011
	Όρος Βίτσι (Βέρνο) (Corine)	344.978,90	4 ^{ος} /2011
Όρος Βούρινος (Corine)	168.588,70	4 ^{ος} /2011	

²⁴ Πηγή: Corine 2000

²⁵ Πηγή: Βάση δεδομένων για την Ελληνική Φύση, "Φιλότης"

	Όρος Όρλιακας (Corine)	16.949,90	4 ^{ος} /2011
	Πρέσπες και γύρω βουνά (Corine)	654.077,30	4 ^{ος} /2011
	Αλατόπετρα Γρεβενών (άλλοι βιότοποι)	1.330,90	4 ^{ος} /2011
	Ζωοδόχος Πηγή μεταξύ Πιερίου και Βερμίου (άλλοι βιότοποι)	852,60	4 ^{ος} /2011
	Νότια της Σαμαρίνας (άλλοι βιότοποι)	14.756,00	4 ^{ος} /2011
	Περιοχή Επταχωρίου Καστοριάς (άλλοι βιότοποι)	1.860,90	4 ^{ος} /2011
	Σαμαρίνα Γρεβενών (άλλοι βιότοποι)	2.396,90	4 ^{ος} /2011
	<i>Συμπεριλαμβάνονται και οι βιότοποι Natura, που αναφέρονται παρακάτω</i>		
Πεδιάδες ²⁶	ΑΜΥΝΤΑΙΟ - ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑ	608.412,64	10 ^{ος} /2011
	ΣΕΡΒΙΑ	271.825,15	10 ^{ος} /2011
	ΔΕΣΚΑΤΗ	58.711,47	10 ^{ος} /2011
	ΚΑΡΠΕΡΟ	238.317,31	10 ^{ος} /2011
	ΝΕΑΠΟΛΗ - ΓΡΕΒΕΝΑ	463.657,29	10 ^{ος} /2011
	ΚΑΣΤΟΡΙΑ	230.732,08	10 ^{ος} /2011
Λίμνες (περιλαμβάνονται και λίμνες από φράγματα) ²⁷	1. Μικρή Πρέσπα	39.655,93	10 ^{ος} /2011
	2. Μεγάλη Πρέσπα	38.863,52	10 ^{ος} /2011
	3. Καστοριάς	28.425,47	10 ^{ος} /2011
	4. Τεχνητή Λίμνη Πολυφύτου	71.535,46	10 ^{ος} /2011
	5. Χειμαδίτιδα	9.495,84	10 ^{ος} /2011
	6. Πετρών	12.364,05	10 ^{ος} /2011
	7. Βεγορίτιδα	15.530,98	10 ^{ος} /2011
	8. Ζάζαρη	1.871,14	10 ^{ος} /2011
	9. Πραμόριτσα	296,15	10 ^{ος} /2011
Βοσκότοποι	1.100.501		
Κατοικημένα Νησιά	1. Άγιος Αχιλλεϊος	1	
Ακατοίκητα Νησιά	1. Βιδρονήσι	1	
Ορεινοί Όγκοι ²⁸	ΒΑΡΝΟΥΣ	2,41%	10 ^{ος} /2011
	ΒΕΡΝΟ	2,13%	10 ^{ος} /2011
	ΜΟΥΡΙΚΙ	0,80%	10 ^{ος} /2011
	ΑΣΚΙΟ	1,98%	10 ^{ος} /2011
	ΒΟΥΡΙΝΟΣ	1,13%	10 ^{ος} /2011
	ΤΡΙΚΛΑΡΙΟ	1,09%	10 ^{ος} /2011
	ΓΡΑΜΜΟΣ	1,00%	10 ^{ος} /2011
	ΒΟΪΟ	0,88%	10 ^{ος} /2011
	ΒΕΡΜΙΟ	2,85%	10 ^{ος} /2011
	ΣΚΟΠΟΣ	0,59%	10 ^{ος} /2011
	ΤΙΤΑΡΟΣ	0,33%	10 ^{ος} /2011
	ΠΙΕΡΙΑ	0,64%	10 ^{ος} /2011
	ΚΑΜΒΟΥΝΙΑ	1,28%	10 ^{ος} /2011
	ΟΡΛΙΑΚΑΣ	0,50%	10 ^{ος} /2011
ΠΙΝΔΟΣ	6,21%	10 ^{ος} /2011	

²⁶ Πηγή: ANKO, επεξεργασία χαρτογραφικού υπόβαθρου

²⁷ Πηγή: ANKO, επεξεργασία χαρτογραφικού υπόβαθρου

²⁸ Πηγή: ANKO, GIS

	ΟΝΤΡΙΑ	0,93%	10 ^{ος} /2011
	ΒΟΡΑΣ	1,04%	10 ^{ος} /2011
Ποτάμια/Παραπόταμοι	1. ΑΛΙΑΚΜΩΝ	(χλμ) 359,64	
	Παραπόταμοι		
	1. ΒΕΝΕΤΙΚΟΣ	105,66	
	2. ΓΡΕΒΕΝΙΩΤΙΚΟΣ	9,14	
	3. ΚΟΙΛΑΔΑ	25,55	
	4. ΣΟΥΛΟΥ ΡΕΜΑ	25,91	
	5. ΛΥΓΚΟΣ	20,82	
	6. ΠΡΑΜΟΡΙΤΣΑ	43,85	
	7. ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΣ	14,36	

Πηγή: ANKO-ΔιΑΠ

Το ιδιαίτερο περιβαλλοντικό ενδιαφέρον που παρουσιάζει η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας καταδεικνύεται και από τον σημαντικό αριθμό προστατευόμενων περιοχών. Ειδικότερα, στο Δίκτυο NATURA 2000 ανήκουν οι περιοχές που δίνονται στον **Πίνακα 24** που ακολουθεί ενώ, παράλληλα, στον **Πίνακα 25** δίνεται ο σημαντικός αριθμός των περιοχών οικολογικού ενδιαφέροντος της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας. Επίσης, σημαντική δράση καταγράφουν οι κατά τόπους περιβαλλοντικές και οικολογικές ΜΚΟ, με τον ΑΡΚΤΟΥΡΟ να έχει αναπτύξει πολυποίκιλη δραστηριότητα σε ζητήματα περιβαλλοντικής προστασίας και εκπαίδευσης αξιοποιώντας αντίστοιχα προγράμματα και αναπτύσσοντας υποστηρικτικές υποδομές.

Πίνακας 24. Περιοχές Natura η έκταση των οποίων συμπεριλαμβάνεται εντός των ορίων της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας

Όνομασία	κωδικός	Έκταση (στρ.)
1. ΟΡΟΣ ΒΕΡΜΙΟ (ΤΚΣ)	GR1210001	1.191,13
2. ΚΟΥΡΥΦΕΣ ΟΡΟΥΣ ΒΟΡΑ (ΤΚΣ)	GR1240001	80.807,05
3. ΟΡΟΣ ΒΟΡΑΣ (ΖΕΠ)	GR1240008	194.961,78
4. ΠΙΕΡΙΑ ΟΡΗ (ΤΚΣ)	GR1250002	56.922,65
5. ΟΡΟΣ ΤΙΤΑΡΟΣ (ΤΚΣ)	GR1250003	4.447,10
6. ΒΑΣΙΛΙΤΣΑ (ΤΚΣ)	GR1310001	45.316,32
7. ΒΑΛΙΑ ΚΑΛΝΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΤΗ ΛΙΜΝΗ ΑΩΟΥ (ΖΕΠ)	GR1310002	71.195,26
8. ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΠΙΝΔΟΥ (ΒΑΛΙΑ ΚΑΛΝΤΑ) - ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ (ΤΚΣ)	GR1310003	52.364,55
9. ΟΡΗ ΟΡΛΙΑΚΑΣ ΚΑΙ ΤΣΟΥΡΓΙΑΚΑΣ (ΖΕΠ)	GR1310004	102.305,43
10. ΛΙΜΝΗ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ (ΤΚΣ)	GR1320001	47.325,03
11. ΚΟΥΡΥΦΕΣ ΟΡΟΥΣ ΓΡΑΜΜΟΣ (ΤΚΣ)	GR1320002	145.019,47
12. ΛΙΜΝΗ ΟΡΕΣΤΙΑΣ (ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ) (ΖΕΠ)	GR1320003	38.333,54
13. ΟΡΟΣ ΒΟΥΡΙΝΟ (ΚΟΥΡΥΦΗ ΑΣΠΡΟΒΟΥΝΙ) (ΤΚΣ)	GR1330001	7.640,48
14. ΟΡΗ ΒΟΡΕΙΟΥ ΒΟΥΡΙΝΟΥ ΚΑΙ ΜΕΛΛΙΑ (ΖΕΠ)	GR1330002	178.557,90

15. ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΠΡΕΣΠΙΩΝ (ΤΚΣ)	GR1340001	266.130,58
16. ΟΡΗ ΒΑΡΝΟΥΝΤΑ (ΤΚΣ)	GR1340003	60.766,16
17. ΛΙΜΝΕΣ ΒΕΓΟΡΙΤΙΔΑ - ΠΕΤΡΩΝ (ΤΚΣ)	GR1340004	79.746,72
18. ΛΙΜΝΕΣ ΧΕΙΜΑΔΙΤΙΔΑ - ΖΑΖΑΡΗ (ΤΚΣ)	GR1340005	40.643,87
19. ΟΡΟΣ ΒΕΡΝΟΝ - ΚΟΡΥΦΗ ΒΙΤΣΙ (ΤΚΣ)	GR1340006	82.021,29
20. ΛΙΜΝΗ ΠΕΤΡΩΝ (ΖΕΠ)	GR1340007	58.292,92
21. ΛΙΜΝΕΣ ΧΕΙΜΑΔΙΤΙΔΑ ΚΑΙ ΖΑΖΑΡΗ (ΖΕΠ)	GR1340008	51.931,69
22. ΑΝΤΙΧΑΣΙΑ ΟΡΗ - ΜΕΤΕΩΡΑ (ΤΚΣ)	GR1440003	748,32
23. ΑΝΤΙΧΑΣΙΑ ΟΡΗ ΚΑΙ ΜΕΤΕΩΡΑ (ΖΕΠ)	GR1440005	969,51
24. ΚΟΡΥΦΕΣ ΟΡΟΥΣ ΣΜΟΛΙΚΑΣ (ΤΚΣ)	GR2130002	21.659,14

Πηγή: Υπουργείο Περιβάλλοντος Ενέργειας Κλιματικής Αλλαγής

Πίνακας 25. Περιοχές Οικολογικού Ενδιαφέροντος εντός των ορίων της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας

Περιφερειακή Ενότητα	Όνομασία	Κατηγορία
Γρεβενών	Κοιλάδα Βάλλια Κίρνα Σμόλικα	Τόπος Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους
Γρεβενών	Μονή Ζάβορδας	Τόπος Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους
Γρεβενών	Σπήλαιο Γρεβενών και Όρλιακας	Τόπος Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους
Καστοριάς	Κρανιώνας, Χάλαρα, Παύλος Μελάς	Τόπος Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους
Καστοριάς	Λίμνες Αρένες Γράμμου	Τόπος Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους
Καστοριάς	Λίμνη και Χερσόνησος Καστοριάς	Τόπος Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους
Καστοριάς	Παρόχθια τμήματα του Αλιάκμονα στο Νεστόριο Καστοριάς	Τόπος Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους
Καστοριάς	Περιοχή Πεύκου Γράμμου	Τόπος Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους
Καστοριάς	Υψώματα Επταχωρίου	Τόπος Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους
Καστοριάς	Φαράγγι Κορομηλιάς Καστοριάς	Τόπος Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους
Κοζάνης	Καταρράκτης "Σκεπασμένο" Βελβενδού	Τόπος Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους
Κοζάνης	Υψώματα Βυθού Πενταλόφου	Τόπος Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους
Κοζάνης	Φαράγγι και κάστρο Σερβίων Κοζάνης (Πόρτες)	Τόπος Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους
Κοζάνης	Λίμνη Πολυφύτου	Τόπος Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους
Φλώρινας	Βίγλα Πισοδερίου	Τόπος Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους
Φλώρινας	Λέχοβο, Κλεισούρα, Βαρικό	Τόπος Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους
Φλώρινας	Λίμνες Ζάζαρη και	Τόπος Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους

	Χειμαδίτιδα	
Φλώρινας	Λίμνη Μικρή Πρέσπα	Τόπος Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους
Φλώρινας	Λίμνη Πετρών	Τόπος Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους
Φλώρινας	Νυμφαίο	Τόπος Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους

Πηγή: ANKO

Σχετικά με το **οικιστικό δίκτυο**, τις τελευταίες δεκαετίες έχουν ενισχυθεί σημαντικά τα αστικά κέντρα της Δυτικής Μακεδονίας. Ωστόσο, η διαδικασία αυτή συντελέστηκε, σε αρκετές περιπτώσεις, σε βάρος της παραγωγικότητας καθώς και της ποιότητας ζωής των κατοίκων των ίδιων των οικισμών και ειδικά αυτών του χαμηλότερου επιπέδου, που βίωσαν και εξακολουθούν να βιώνουν την εγκατάλειψη και την οικονομική συρρίκνωση.

Όσον αφορά στην κατηγοριοποίηση των οικισμών στα τέσσερα επίπεδα, σύμφωνα με τον πληθυσμό και το ρόλο τους, η Κοζάνη, ως διοικητικό κέντρο της περιφέρειας, χαρακτηρίζεται ως οικισμός 1^{ου} επιπέδου. Οικισμοί 2^{ου} επιπέδου είναι αυτοί που αποτελούσαν πρωτεύουσες Νομών (Γρεβενά, Καστοριά, Φλώρινα) μαζί με την Πτολεμαίδα, 3^{ου} επιπέδου η Δεσκάτη, το Άργος Ορεστικό, το Αμύνταιο, τα Σέρβια, η Σιάτιστα, ο Κρόκος, η Νεάπολη, η Γαλατινή, η Αιανή και η Νεάπολη, ενώ όλοι οι υπόλοιποι οικισμοί κατατάσσονται ως 4^{ου} επιπέδου.

Ως προς τη διάρθρωση του περιφερειακού οικιστικού δικτύου, η ιεράρχησή του λαμβάνει υπόψη τις κατευθύνσεις του Γενικού Περιφερειακού Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΓΠΧΣΑΑ) και έχει ως εξής²⁹:

- Στα κέντρα *τρίτου επιπέδου* κατατάσσεται η Κοζάνη καθώς αποτελεί δευτερεύοντα εθνικό πόλο.
- Στα κέντρα *τετάρτου επιπέδου* κατατάσσεται η Καστοριά, η οποία λόγω του ρόλου της ως κέντρου ενός από τους δυναμικούς εξαγωγικούς κλάδους της οικονομίας της Χώρας, προτείνεται ως λοιπός εθνικός πόλος.
- Στα κέντρα *πέμπτου επιπέδου* κατατάσσονται η Φλώρινα³⁰, η Πτολεμαίδα και τα Γρεβενά, καθώς εντάσσονται στην κατηγορία λοιπά κέντρα Περιφερειακών Ενοτήτων και αστικά κέντρα άνω των 10.000 κατοίκων.

²⁹ ΥΠΕΚΑ, ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ, Μελέτη Αξιολόγησης, Αναθεώρησης & Εξειδίκευσης ΠΠΧΣΑΑ Δυτικής Μακεδονίας, ΦΑΣΗ Β' - ΣΤΑΔΙΟ Β1, Εισηγητική Έκθεση-Σχέδιο Υ.Α., Απρίλιος 2015, σελ. 35-36. Η Β' Φάση - ΣΤΑΔΙΟ Β1 της σχετικής Μελέτης τέθηκε σε διαβούλευση και εγκρίθηκε από το Περιφερειακό Συμβούλιο Δυτικής Μακεδονίας (Απόφαση 221/15 της 2^{ης}-10-2015, ΑΔΑ: 6ΓΟΑ7ΛΨ-3ΑΕ) με τα σχόλια-παρατηρήσεις-προτάσεις που διατυπώθηκαν. Απεστάλη προς το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας μαζί με συνημμένο Παράρτημα με τις προτάσεις που κατατέθηκαν κατά τη διαβούλευση από φορείς, υπηρεσίες και πολίτες και αναμένεται η ενσωμάτωση αυτών στο κείμενο, προκειμένου να γίνει διαβούλευση επί του επικαιροποιημένου Σχεδίου Υ.Α. πριν την οριστικοποίησή της.

³⁰ Κατά τη διαβούλευση (βλ. προηγούμενη υποσ.) προτάθηκε η κατάταξη της Φλώρινας ως κέντρο τέταρτου επιπέδου, ως κομβικού κέντρου ανάπτυξης διασυνοριακής - βαλκανικής συνεργασίας και εξαγωγικού εμπορίου και περιοχής ιδιαίτερου περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος, τόσο σε επίπεδο ορεινών όγκων όσο και σε επίπεδο υγροτόπων και προστατευόμενων περιοχών οι οποίες συνδέονται άμεσα με τον τουρισμό.

- Στα κέντρα *έκτου επιπέδου* κατατάσσονται η Σιάτιστα, το Άργος Ορεστικό, το Αμύνταιο, η Δεσκάτη και τα Σέρβια που είναι έδρες Καλλικράτειων Δήμων και αποτελούν κέντρα των προτεινόμενων ενδοπεριφερειακών αναπτυξιακών ενοτήτων.
- Στα κέντρα *έβδομου επιπέδου* κατατάσσονται το Νεστόριο και ο Λαιμός ως έδρες Καλλικράτειων Δήμων που δεν εντάσσονται σε κάποιο από τα παραπάνω επίπεδα καθώς και ορισμένοι δυναμικοί οικισμοί, όπως ο Βελβεντός, η Αιανή, ο Κρόκος, η Νεάπολη, το Τσοτύλι, η Μεσοποταμία και ο Φιλώτας, οι οποίοι επιδεικνύουν ιδιαίτερη τοπική αναπτυξιακή δυναμική και λειτούργησαν στο παρελθόν ως έδρες Καποδιστριακών Δήμων. Οι προαναφερόμενοι οικισμοί κρίνεται ότι λειτουργούν ως συμπληρωματικά κέντρα αναπτυξιακών ενοτήτων³¹.
- Στα κέντρα *όγδοου επιπέδου* κατατάσσονται όλοι οι υπόλοιποι οικισμοί της ΠΔΜ.

Τα θεσμοθετημένα χωρικά σχέδια αφορούν τρεις εγκεκριμένες Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου, όλες πριν την έγκριση του Ν. 2742/1999 (Κοζάνης, Καστοριάς και Χιονοδρομικού Κέντρου Πισοδερίου). Σε ό,τι αφορά τα Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια (ΓΠΣ) ή Σχέδια Χωρικής Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης (ΣΧΟΟΑΠ) δεν υπάρχει ακόμη κανένα εγκεκριμένο σχέδιο με βάση το Ν. 2508/1997. Υπό εκπόνηση είναι συνολικά 15 μελέτες ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ, εκ των οποίων οι 8 είναι στο Β2 Στάδιο και οι 7 στο Β1 Στάδιο. Σε αυτές τις μελέτες ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ οι κατευθύνσεις του θεσμοθετημένου ΠΠΧΣΑΑ λαμβάνονται γενικά υπόψη, με ορισμένες ελάχιστες εξειδικευμένες αναφορές. Οι σημαντικότερες κατευθύνσεις του θεσμοθετημένου ΠΠΧΣΑΑ που λαμβάνονται υπόψη είναι η προστασία της γεωργικής γης με περιορισμό της δόμησης σε αυτή, καθώς και ο καθορισμός περιοχών-ζωνών για την εγκατάσταση κτηνοτροφικών μονάδων και την εκτροφή γουνοφόρων ζώων³².

Η κατάταξη των οικισμών Δυτικής Μακεδονίας³³ δίνεται στον **Πίνακα 26**.

Πίνακας 26. Χαρακτηρισμός οικισμών Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας

Πλήθος Οικισμών	Αναπτυσσόμενος	Στατικός	Φθίνων
περιαστικός	12	9	2
παραλιακός			
τουριστικός	3	21	
αξιόλογος		3	

³¹ Κατά τη διαβούλευση προτάθηκε η προσθήκη στα οικιστικά κέντρα έβδομου επιπέδου το Λιβαδερό, ως κέντρο κτηνοτροφίας για το Ν. Κοζάνης σε συλλειτουργία με την Ελάτη, καθώς επίσης και το Τρανόβαλτο, λόγω της παραγωγικής εξειδίκευσης στον κλάδο του μαρμάρου.

³² ΥΠΕΚΑ, ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ, Μελέτη Αξιολόγησης, Αναθεώρησης & Εξειδίκευσης ΠΠΧΣΑΑ Δυτικής Μακεδονίας, ΦΑΣΗ Β' - ΣΤΑΔΙΟ Β1, Εισηγητική Έκθεση-Σχέδιο Υ.Α., Απρίλιος 2015, σελ. 5-6.

³³ Βλ. και Π.Δ. της 24^{ης} Απρ./3^{ης} Μαΐου 1985 (ΦΕΚ - 181 Δ') «Τρόπος καθορισμού ορίων οικισμών της χώρας μέχρι 2.000 κατοίκους, κατηγορίες αυτών και καθορισμός όρων και περιορισμών δόμησης τους».

ενδιαφέρων	4	112	15
αδιάφορος	59	263	43
συνεκτικός	61	364	56
διάσπαρτος	2	14	2
δυναμικός			
ημιορεινός	23	111	24
ορεινός	7	173	16
πεδινός	33	94	18
παραδοσιακός		4	1

Πηγή: ANKO, επεξεργασία στοιχείων των τμημάτων Πολεοδομίας Νομαρχιών ΠΔΜ, στα πλαίσια των μελετών «Ανοιχτών Πόλεων» (1985-1988)

Επισημάνσεις:

- ✓ 453 οικισμοί έχουν χαρακτηριστεί: "ούτε περιαστικός, ούτε τουριστικός" και 26 οικισμοί δεν έχουν χαρακτηριστεί
- ✓ 26 οικισμοί δεν έχουν χαρακτηριστεί στις κατηγορίες: αξιόλογος / ενδιαφέρων και αδιάφορος, και 2 αδιάφοροι οικισμοί δεν έχουν χαρακτηριστεί
- ✓ 26 οικισμοί δεν έχουν χαρακτηριστεί στις κατηγορίες: συνεκτικός / διάσπαρτος
- ✓ 10 ημιορεινοί οικισμοί δεν έχουν χαρακτηριστεί στις κατηγορίες: Αναπτυσσόμενος/Στατικός/Φθίνων
- ✓ 6 ορεινοί οικισμοί δεν έχουν χαρακτηριστεί στις κατηγορίες: Αναπτυσσόμενος/Στατικός/Φθίνων
- ✓ 10 πεδινοί οικισμοί δεν έχουν χαρακτηριστεί στις κατηγορίες: Αναπτυσσόμενος/Στατικός/Φθίνων
- ✓ 2 παραδοσιακοί που δεν έχουν χαρακτηριστεί στις κατηγορίες Αναπτυσσόμενος/Στατικός/Φθίνων

Το επίπεδο των παρεχόμενων **υπηρεσιών κοινής ωφέλειας**, μέσα από τα υφιστάμενα δίκτυα (ύδρευση, αποχέτευση, λύματα, τηλεθέρμανση) των αστικών περιοχών, είναι ιδιαίτερα ικανοποιητικό. Επίσης, **πρότυπο σύστημα σε εθνικό επίπεδο** αποτελεί το **Περιφερειακό Σύστημα Διαχείρισης Απορριμμάτων**. Οι υπάρχουσες υποδομές εξυπηρέτησης δικτύων απορριμμάτων σε επίπεδο Περιφέρειας παρουσιάζονται στον ακόλουθο **Πίνακα 27**.

Η Δυτική Μακεδονία έχει θέσει σε εφαρμογή το *Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Απορριμμάτων Δυτικής Μακεδονίας*, που αποτελείται από τις Κεντρικές Εγκαταστάσεις Ολοκληρωμένης Διαχείρισης (ΚΕΟΔ) και δέκα (10) Τοπικές Μονάδες Διαχείρισης Απορριμμάτων. Φορέας Διαχείρισης του ΟΣΔΑ είναι η ΔΙΑΔΥΜΑ ΑΕ.

Πίνακας 27. Ο εγκεκριμένος Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠεΣΔΑ)³⁴

Χώρος Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων (ΧΥΤΑ)	1	Στις ΚΕΟΔ
Τοπικές Μονάδες Διαχείρισης Απορριμμάτων (ΤΜΔΑ)	10	Αμυνταίο, Βόϊο, Γρεβενά, Δεσκάτη, Εορδαία, Καστοριά, Κοζάνη, Σέρβια, Σιάτιστα, Φλώρινα
Κέντρο Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών	1	1 ΚΔΑΥ στις ΚΕΟΔ και 6 κέντρα μεταφόρτωσης ανακυκλώσιμων στις ΤΜΔΑ Αμυνταίου, Γρεβενών, Εορδαίας, Καστοριάς, Κοζάνης και Φλώρινας
Μονάδα διαχείρισης ογκωδών αποβλήτων	1	Στις ΚΕΟΔ
Μονάδα Επεξεργασίας Απορριμμάτων και ΧΥΤΥ	1	Στις ΚΕΟΔ Σε διαδικασία ανάθεσης
Χώρος Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων	0	Στα τέλη του 2007 αποκαταστάθηκαν 207 χωματερές

Πηγή: ΔΙΑΔΥΜΑ, Μαρ 2015

Παράλληλα, η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας διαθέτει πλούσια ορυκτά διαθέσιμα αναφορικά με Λιγνίτη, Μάρμαρα, Άργιλο, Αμίαντο, Σιδηρονικέλιο, Χρωμίτες, Χαλαζιακή άμμο, Αδρανή υλικά, Βωξίτες, Γρανίτες, Προσχωματικό χρυσό και Λευκόλιθο (χρωμίτες, υδρομαγνησίτες). Η συμβολή της στην ενεργειακή αυτονομία και την εθνική οικονομία κρίνεται σπουδαία³⁵, δεδομένου ότι, όπως προαναφέρθηκε, αποτελεί το ενεργειακό κέντρο της Ελλάδας, καθώς σε αυτήν παράγεται πάνω από το 50% του συνόλου της ηλεκτρικής ενέργειας της χώρας.

Η εξορυκτική δράση της ΔΕΗ για την παραγωγή ενέργειας αποτελεί την κύρια παραγωγική δραστηριότητα στην Περιφέρεια. Σύμφωνα με τους Βασικούς Άξονες του Επιχειρησιακού Ενεργειακού Σχεδίου Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας 2015-2019, **η ενέργεια αποτελεί κοινωνικό και δημόσιο αγαθό** που πρέπει να είναι **υπό τον έλεγχο, την εποπτεία και τη διαχείριση του κράτους**. Ο ορυκτός πλούτος του υπεδάφους της είναι κτήμα όλων των πολιτών της Δυτικής Μακεδονίας και η **εκμετάλλευσή του προς όφελος του συνόλου των πολιτών της χώρας και της ενεργειακής αυτονομίας του κράτους** οφείλει να είναι **ανταποδοτική προς τους πολίτες και την περιοχή**, η οποία με πολλαπλές θυσίες προσφέρει τα μέγιστα στην εθνική οικονομία. Κατ' επέκταση, η αρμοδιότητα λειτουργίας των μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και η εξορυκτική δραστηριότητα πρέπει να ανήκει στο κράτος και τη δημόσια επιχείρηση που έχει συσταθεί προς εκπλήρωση του σκοπού αυτού.

³⁴ Βρίσκεται υπό αναθεώρηση

³⁵ Βασικοί Άξονες Επιχειρησιακού Ενεργειακού Σχεδίου Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας 2015-2019

Ως κοινωνικό αγαθό, η Περιφέρεια αναγνωρίζει στο αγαθό της ενέργειας τη δυνατότητα να αποτελέσει **βασικό αναπτυξιακό εργαλείο της περιοχής**, δυνάμει της βασικής παραδοχής περί δόμησης ανάπτυξης σε μια περιοχή με βάση τα συγκριτικά πλεονεκτήματα αυτής.

Η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας θεωρεί την ενέργεια αναμφίβολο **παράγοντα** δημιουργίας **ισχυρής κοινωνικής συνοχής**, ειδικά στη σημερινή δύσκολη οικονομική, πολιτική και κοινωνική συγκυρία που διανύει η χώρα μας. Δεδομένου ότι ο ορυκτός πλούτος, ο λιγνίτης, είναι για την Περιφέρεια το «κλειδί» της ενέργειας, εθνικός πόρος και εθνικό καύσιμο, στοχεύει να εφαρμόσει μεθόδους και προτάσεις που θα ανταποκρίνονται στην **ορθολογική διαχείριση** των αξιόλογων ποσοτικά και ποιοτικά αποθεμάτων της περιοχής, με **στρατηγικές φιλικές προς το περιβάλλον** και **απόλυτο σεβασμό προς την ανθρώπινη υγεία και ζωή, την ιδιωτική και δημόσια περιουσία** και το **δικαίωμα στην εργασία**.

Η γεωγραφική και γεωπολιτική αξία της Περιφέρειας και η ορθολογική διαχείριση του ενεργειακού αποθέματος της περιοχής αποτελούν ισχυρούς παράγοντες ανάπτυξης, κοινωνικής συνοχής, ανάδειξης της Δυτικής Μακεδονίας σε Περιφέρεια στρατηγικής σημασίας. Στην ίδια λογική εντάσσεται τόσο η **αξιοποίηση των ανανεώσιμων μορφών ενέργειας – ΑΠΕ** όσο και η επικείμενη **διέλευση του αγωγού φυσικού αερίου ΤΑΡ** από τη Δυτική Μακεδονία³⁶.

Η δραστηριότητα της ΔΕΗ στα λιγνιτωρυχεία της λεκάνης Κοζάνης - Πτολεμαΐδας - Αμυνταίου έχει οδηγήσει γενικότερα σε σημαντική υποβάθμιση του περιβάλλοντος. Κατά μήκος του άξονα Κοζάνης - Πτολεμαΐδας - Αμυνταίου - Φλώρινας η εξόρυξη, μεταφορά και η καύση του λιγνίτη, καθώς και η μεταφορά και απόθεση στείρων και τέφρας αποτελούν τον σημαντικότερο παράγοντα αέριας ρύπανσης και υποβάθμισης της ατμόσφαιρας. Αντίστοιχα, τα εδάφη παρουσιάζουν σημαντική υποβάθμιση εξαιτίας της καταστροφής του υδροφόρου ορίζοντα, της απόθεσης στείρων και τέφρας και της μεγάλης επιβάρυνσης από την ιπτάμενη τέφρα.

Το θέμα των εγκεκριμένων περιβαλλοντικών μελετών, της προβλεπόμενης αναθεώρησής τους και της πιστής τήρησής τους είναι ένας διαρκής στόχος. Η εξορυκτική δραστηριότητα στη Δυτική Μακεδονία χαρακτηρίζεται από τη μεγαλύτερη, σε εθνικό επίπεδο, μεταφορά μαζών, με επακόλουθο την έντονη διαφοροποίηση του ανάγλυφου καθημερινά. Κατά συνέπεια, οι υπάρχουσες αλλά και οι σχεδιαζόμενες επεκτεινόμενες εξορυκτικές δραστηριότητες καθιστούν αναγκαία και επιτακτική την υλοποίηση ολοκληρωμένων προγραμμάτων μετεγκατάστασης πληττόμενων οικισμών.

³⁶ Βασικοί Άξονες Επιχειρησιακού Ενεργειακού Σχεδίου Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας 2015-2019

Γενικά, η εξορυκτική δράση της ΔΕΗ για την παραγωγή ενέργειας, αν και αποτελεί την κύρια παραγωγική δραστηριότητα στην Περιφέρεια, επιφέρει σημαντικές άμεσες και έμμεσες επιπτώσεις στο περιβάλλον, ενώ σε εξέλιξη βρίσκεται ο *σχεδιασμός για την ανάπτυξη διαφόρων μορφών ΑΠΕ στις απαλλοτριωθείσες εκτάσεις των εξοφλημένων ορυχείων*.

Ειδικότερα, με τον Άξονα Προτεραιότητας (6) του Ειδικού Αναπτυξιακού Προγράμματος (Ε.Α.Π.) 2012-2016 για την ΠΔΜ (ΠΕ Κοζάνης και Φλώρινας) στο πλαίσιο του Τέλους Ανάπτυξης υιοθετούνται για πρώτη φορά δράσεις και ενέργειες για την «Υποστήριξη της περιοχής για τη μετάβαση στη μεταλιγνιτική περίοδο»³⁷. Το περιεχόμενο του Άξονα εξειδικεύεται στο υπό εκπόνηση *Επιχειρησιακό Σχέδιο Ανάπτυξης για τη Μεταλιγνιτική Περίοδο*, το οποίο και θα ενταχθεί στο παρόν Επιχειρησιακό Πρόγραμμα μετά την έγκρισή του από το Περιφερειακό Συμβούλιο Δυτικής Μακεδονίας. Κεντρικός Στόχος είναι η ομαλή μετάβαση της περιοχής του ενεργειακού άξονα «Κοζάνη – Πτολεμαΐδα – Αμύνταιο – Φλώρινα» στη μεταλιγνιτική περίοδο με όρους βιώσιμης ανάπτυξης, μέσω της ποιοτικής και ποσοτικής αποτύπωσης των αναγκών της περιοχής ενδιαφέροντος και του τρόπου αντιμετώπισής τους για μια βιώσιμη προοπτική στο πλαίσιο των υπαρχόντων ή μελλοντικών χρηματοδοτικών μέσων.

Πρωταρχικό ζητούμενο είναι οι άμεσες, έμμεσες και επαγόμενες απώλειες στο παραγόμενο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν και την Απασχόληση, εξαιτίας της μείωσης των εξορυκτικών και ηλεκτροπαραγωγικών δραστηριοτήτων, να μπορέσουν να αντισταθμιστούν μέσω της υλοποίησης στοχευμένων παρεμβάσεων, με μια παράλληλη αντιμετώπιση των επιπτώσεων στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον.

Τα παραπάνω δεδομένα συνδέουν άμεσα τα περιβαλλοντικά με τα χωρικά και οικιστικά χαρακτηριστικά της Περιφέρειας, καθιστώντας τον Χωροταξικό Σχεδιασμό, μέσω της τροποποίησης του Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου, της συσχέτισης με το Εθνικό Χωροταξικό και της ενεργοποίησης των αρμόδιων μηχανισμών, πρώτιστης σημασίας για τη Δυτική Μακεδονία³⁸.

³⁷ Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα (ΕΑΠ) Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας 2012-2016 (Περιφερειακές Ενότητες Κοζάνης και Φλώρινας) στο πλαίσιο του Τέλους Ανάπτυξης [pdf] Διαθέσιμο στο: <http://www.pdm.gov.gr/images/stories/arxeia/eap_pdm_2012-2016.pdf>

³⁸ Τα θεσμοθετημένα χωρικά σχέδια αφορούν τρεις εγκεκριμένες Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου, όλες πριν την έγκριση του Ν. 2742/1999 (Κοζάνης, Καστοριάς και Χιονοδρομικού Κέντρου Πισσοδερίου). Σε ό,τι αφορά τα ΓΠΣ ή ΣΧΟΟΑΠ δεν υπάρχει ακόμη κανένα εγκεκριμένο σχέδιο με βάση το Ν. 2508/1997. Υπό εκπόνηση είναι συνολικά 15 μελέτες ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ, εκ των οποίων οι 8 είναι στο Β2 Στάδιο και οι 7 στο Β1 Στάδιο.

2.1.2.2. Βασικά χαρακτηριστικά Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας στον τομέα «Κοινωνική μέριμνα, υγεία, παιδεία, πολιτισμός και αθλητισμός»

Το επίπεδο των κοινωνικών υποδομών στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας έχει βελτιωθεί σημαντικά κατά τις τελευταίες δεκαετίες. Ωστόσο, το χαμηλό σημείο εκκίνησης και οι νέες πιέσεις αλλά και απαιτήσεις που δημιουργούνται, σε συνδυασμό με τις μεταβολές στο κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο, οδηγούν στην ανάγκη περαιτέρω δραστηριοποίησης προς τη συνολική βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης αλλά και την εξισορρόπηση των παρεχόμενων υπηρεσιών κοινωνικού χαρακτήρα μεταξύ υπαίθρου και πόλεων.

Ειδικά στον **τομέα της Υγείας**, οι βασικές υποδομές στη Δυτική Μακεδονία συγκεντρώνονται σε τέσσερα Νομαρχιακά Νοσοκομεία στις πρωτεύουσες των Περιφερειακών Ενοτήτων και ένα στην Πτολεμαΐδα, με σημαντικές όμως ελλείψεις σε ιατρικό προσωπικό αλλά και μη ολοκληρωμένο εύρος παρεχόμενων υπηρεσιών. Δε φαίνεται να υπάρχει σε περιφερειακό επίπεδο η ολοκληρωμένη ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και κάλυψη των κατοίκων της Δυτικής Μακεδονίας. Το στοιχείο αυτό ενισχύει τη σημαντική εξάρτηση της Περιφέρειας από την πόλη της Θεσσαλονίκης, αναφορικά με την παροχή υπηρεσιών υγείας, ενώ καταδεικνύει και την ανάγκη λειτουργίας ενός επαρκώς εξοπλισμένου και στελεχωμένου Περιφερειακού Συστήματος Υπηρεσιών Υγείας. Σημαντικής αξίας αναγνωρίζεται η συνέργεια μεταξύ των Μονάδων Υγείας και η *διαθεσιμότητα ενός στρατηγικού σχεδίου για την Υγεία σε περιφερειακή βάση* προς όφελος του πολίτη της Δυτικής Μακεδονίας.

Στον **Πίνακα 28** και στο **Χάρτη 6** αποτυπώνονται αντιστοίχως οι υποδομές στον κλάδο υγείας και τα Νοσοκομεία, τα Κέντρα Υγείας και τα Κέντρα Ψυχικής Υγείας περιοχής εποπτείας της 3ης ΥΠΕ στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας.